

BESLUT

2020-11-11 Dnr: 20/04251

SAKEN

Vetenskapspodden, P1, 2020-09-25, inslag om medicinska egenskaper hos svamp; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inledningsvis i inslaget berättade en programledare att forskare hittat bitar av två sorters björkticka och bitar av fnöskticka på en man som varit infrusen i Alperna i 5 000 år. Programledaren sa att forskare sagt att svampsorterna hade medicinska egenskaper och att de bland annat stärker immunförsvaret och hjälper mot parasiter.

En sekvens med en namngiven forskare som på engelska bland annat sa att den fnöskticka stärker immunförsvaret och hjälper mot cancer spelades upp. Efter sekvensen sa två programledarna bland annat följande

(Pgl. 1) – Ja, den hjälper mot allt möjligt säger hon, cancer, inflammationer och virus och bakterier och alltihopa. (Pgl. 2) – Ja, de tror också att det här med att bära med sig de här svamparna var lite av en talisman som skulle bära med sig tur. [...] Om det är som forskarna tror så gör det [den infrusna mannen] till den äldsta dokumenterade person som använt svampar på ett medicinskt sätt.

Senare i inslaget samtalade programledarna bland annat om upptäckten av antibiotika och om antibiotikaresistens.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att det i inslaget påstods att tickor stärker immunförsvaret och botar cancer. Anmälaren anför att det var kvacksalveri.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Radio AB ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändnings-tillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. Kravet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kravet ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det var tydligt för lyssnarna att påståendet att fnöskticka kan stärka immunförsvaret och hjälpa mot cancer härleddes till ett uttalande av en namngiven forskare. Enligt nämndens praxis kan kravet på saklighet ställas lägre i fråga om så kallade tillfälligt medverkande. Nämnden anser att inslaget inte strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Malin Bonthron efter föredragning av Jaffar Ridha.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Jaffar Ridha

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.